

## การพัฒนาทักษะการเขียนความเรียงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้แผนที่ความคิดร่วมกับภาพการ์ตูน\*

### The Development Of Essay Writing Skill Of The Fifth Grade Students By Using Mind-Mapping And Cartoon Pictures

นิตติยา ตั้งเจริญ (Nittiya Tungcharoen)\*\*

#### บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบทักษะการเขียนความเรียงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนที่ความคิดร่วมกับภาพการ์ตูน 2) ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนที่ความคิดร่วมกับภาพการ์ตูน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/2 โรงเรียนแก้วอินทร์สุธาอุทิศ อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนนทบุรี เขต 2 จำนวน 45 คน ทดลองใช้ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 ระยะเวลาในการทดลอง 16 ชั่วโมง แบบแผนการวิจัยคือ One Group Pretest Posttest Design เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาทักษะการเขียนความเรียง 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เรื่องการเขียนความเรียง 3) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนที่ความคิดร่วมกับภาพการ์ตูน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าสถิติ ค่าเฉลี่ย ( $\bar{x}$ ) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าที (t-test) แบบ Dependent และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนที่ความคิดร่วมกับภาพการ์ตูน มีทักษะการเขียนความเรียง ก่อนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05 โดยคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

\* บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีการศึกษา 2558 เรื่องการพัฒนาทักษะการเขียนความเรียงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้แผนที่ความคิดร่วมกับภาพการ์ตูน

This article is a part of the study for the Degree Master of Education Program in Teaching Thai Language, Department of Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Silpakorn University, Academic Year 2015 on The development of essay writing skill of the fifth grade students by using mind-mapping and cartoon pictures.

\*\* นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการสอนภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผศ.ดร.มีชัย เอี่ยมจินดา ผศ.ดร.บุษยา บัวสมบุญและ รองศาสตราจารย์ ดร.นรินทร์ สังข์รักษา

Graduate student, Department of Curriculum and Instruction, Faculty of Education Thesis Advisor Asst. Prof. Asst .Meechai Emjinda, Ph.D., Asst.Prof. Busaba Buasomboon, Ph.D. And Assoc.Prof.Narin Sungrugsaa., Ed.D.

และในด้านความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เรื่องทักษะการเขียนความเรียงโดยใช้แผนที่ความคิดร่วมกับภาพการ์ตูนนั้นพบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ทั้งในด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านบรรยากาศการเรียนรู้

### Abstract

The purposes of this research were to 1) compare the fifth grade students skill in writing evaluated before and after classes taught by mind mapping and cartoon pictures 2) study the students' opinions toward learning management by using mind mapping and cartoon pictures. The sample of this research were 45 students in grade 5/2 , Kaewinsuthauthit School Under Nonthaburi Primary Educational Service Office Area 2 during the second semester of academic year 2015 . The duration of the implementation covered 12 hours . The research design was one group pretest – posttest design . The research instruments were 1) The development of essay writing skill lesson plans 2) Essay question based achievement test for writing skill 3) Questionnaire regarding of students opinion with mind mapping and cartoon pictures.

The data were analyzed by using mean, standard deviation, t – test dependent and content analysis.

The results of the research were:

1) The difference of the fifth grade students' scores of skill in writing earned before and after their participation in the class organized along with idea of mind mapping and cartoon pictures was statistically significant at the level of 0.05 whereas the students scores earned after were found higher than the scores earned before.

2) Students' opinions in fifth grade toward learning management by using mind mapping and cartoon pictures were at the high level.

### บทนำ

ภาษาไทยเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารกันระหว่างคนไทยทั้งชาติ ทำให้เกิดความเข้าใจตรงกันและเป็นเครื่องหมายแสดงความเป็นชาติไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2545 : 3-7) กล่าวถึงความสำคัญของภาษาไทยไว้ดังนี้ คือเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ เป็นเครื่องมือในการเสริมสร้างความเข้าใจอันดีต่อกัน เป็นเครื่องมือสร้างเอกภาพของชาติและเป็นเครื่องมือช่วยจรรโลงใจ ดังจะเห็นได้ว่าภาษาไทยมีความสำคัญมากเพราะเป็นเครื่องมือในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน เพื่อดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เพื่อแสวงหาความรู้และยังเป็นเอกลักษณ์ของชาติ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรมที่ทุกคนในชาติต้องช่วยกันหวงแหนและรักษาไว้ให้คงอยู่ต่อไป คนไทยจึงต้อง

ใช้ภาษาไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ การเรียนการสอนภาษาไทยจึงมีความสำคัญเพราะวิชาต่างๆ ต้องอาศัยภาษาไทยเป็นเครื่องมือสื่อความหมายทั้งสิ้น

ดวงใจ ไทยอุบุญ (2552 : 1) ได้กล่าวถึงความสำคัญและปัญหาภาษาไทยในปัจจุบันไว้ว่าภาษาไทยเป็นสมบัติอันล้ำค่าที่แสดงถึงความเป็นชาติไทย โดยใช้ภาษาเป็นสื่อในการแสดงความรู้ ความคิดและประสบการณ์ ซึ่งแสดงถึงวัฒนธรรมอันล้ำค่าของชาติที่มีลักษณะเด่น มีเอกลักษณ์ที่น่าภาคภูมิใจอันควรแก่การทำนุบำรุง ส่งเสริม อนุรักษ์และสืบทอดให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป

ภาษาเป็นสิ่งที่ช่วยให้คนเรามีโอกาสแสวงหาความรู้ให้เพิ่มพูนยิ่งขึ้นและใช้เป็นสื่อกลางสำคัญในการติดต่อสื่อสาร ซึ่งผูกพันต่อการดำรงชีวิตของคนไทยมากขึ้นตามลำดับ ในปัจจุบันความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีต่างๆ ทำให้การติดต่อสื่อสารได้รับความสะดวกรวดเร็วขึ้น มีผลทำให้คนไทยใช้ภาษาไทยผิดพลาดมากขึ้น ดังที่ ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (ม.ป.ป. อ้างถึงใน ดวงใจ ไทยอุบุญ, 2552: 1-2) ได้กล่าวว่า “ภาษาไทยมีความสำคัญ เพราะเป็นเครื่องมือสื่อสารของคนในชาติ เป็นสื่อในการถ่ายทอดวัฒนธรรม เป็นปัจจัยก่อให้เกิดความรู้สึกร่วมกันของคนในชาติ นำมาซึ่งความสามัคคีของคนในชาติ เป็นเครื่องมือช่วยในการศึกษาวิชาต่าง ๆ เป็นเครื่องมือช่วยในการประกอบอาชีพ ช่วยให้คนรู้จักคิดพิจารณาเหตุการณ์และปัญหาต่าง ๆ และสามารถแก้ปัญหาได้ เป็นประโยชน์แก่การดำรงชีวิต มีลักษณะเฉพาะของภาษาไทยที่ต้องศึกษา เพื่อให้ใช้ถูกต้อง ใช้ในการสร้างสรรค์สิ่งสวยงาม น่าชื่นชมคือวรรณคดี ช่วยให้กิจกรรมต่างๆ สมฤทธิ์ผลอย่างมีประสิทธิภาพ หากสามารถใช้ภาษาได้ดี ช่วยพัฒนาบุคลิกภาพของคนและทำให้สามารถแสวงหาความรู้เพื่อเสริมปัญญาได้ตลอดชีวิต ภาษาจึงเปรียบเสมือนหัวใจของการติดต่อสื่อสารระหว่างคน ทำให้เกิดความเข้าใจตรงกัน

วิชาภาษาไทยจึงได้รับการบรรจุไว้เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ 2551 : 34) ว่าภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกของคนในชาติให้มีความเป็นไทยเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจกรรมการทำงาน และดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่างๆ เพื่อพัฒนาความรู้ พัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์ วิจัย และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ

กระทรวงศึกษาธิการ (กรมวิชาการ 2545 : 44) กล่าวว่าภาษาไทยเป็นวิชาทักษะที่ต้องการฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การอ่านและการฟังเป็นทักษะในการรับรู้เรื่องราว ความรู้และประสบการณ์ต่างๆ การพูดและการเขียนเป็นทักษะของการแสดงออก ส่วนการดูเป็นการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่างๆ การเรียนภาษาไทยจึงต้องเรียนเพื่อการสื่อสารให้สามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารอย่างพินิจพิเคราะห์เลือกใช้คำเรียบเรียง ความคิด ความรู้ให้ชัดเจน ใช้ภาษาได้ถูกต้องตามหลักภาษาใช้ถ้อยคำตรงตามความหมาย ถูกต้องตามฐานะของและสถานการณ์อย่างมีประสิทธิภาพ การติดตามข้อมูลข่าวสารต่างๆ จากสารสนเทศทุกประเภทมีความจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อให้เป็นคนทันสมัยและทันต่อเหตุการณ์ของโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

ภาษาจึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่งในการนำมาใช้หากมีการฝึกฝนจนชำนาญก็จะสามารถใช้ภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ภาษาไทยเป็นวิชาที่มุ่งพัฒนาทักษะทั้ง 4 ด้าน คือ การฟัง การพูด การอ่านและการเขียน โครงสร้างหลักสูตรวิชาภาษาไทยยังได้กำหนดการเรียนรู้ออกเป็น 5 สาระ คือ 1. การอ่าน 2. การเขียน 3. การฟัง การดูและการพูด 4. หลักการใช้ภาษาไทย 5. วรรณคดีและวรรณกรรม ซึ่งใน 5 สาระนี้ สาระที่เป็นสื่อกลางที่จะใช้เพื่อมีปฏิสัมพันธ์ไปยังบุคคลอื่นอย่างเป็นทางการ คือ สาระการเขียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 1-2)

การเขียนเป็นทักษะหนึ่งที่สำคัญมากในการสื่อสาร เพราะการเขียนเป็นหลักฐานที่คงทนถาวรยิ่งกว่าทักษะอื่น ๆ ในการนำเสนอข้อมูลความรู้ ความคิด และประสบการณ์ต่าง ๆ ของผู้ส่งสารสู่ผู้รับสาร ถ้าผู้ส่งสารบกพร่องด้านความรู้ ความคิดในการเขียน การถ่ายทอดสื่อสารก็บกพร่องด้านความรู้ความคิดในการเขียน การถ่ายทอดสื่อสารก็บกพร่อง ด้อยคุณค่าไปด้วย ดังนั้น ผู้ส่งสารด้วยการเขียนจึงพึงตระหนักเสมอว่า ผู้รับสารคือใคร รับสารแล้วจะเกิดผลอย่างไร (ประดับ จันทรสุขศรี 2551: 1) ทักษะการเขียนเป็นทักษะที่ยุ่ยากซับซ้อนกว่าทักษะอื่น ๆ เพราะผู้ที่เขียนได้ดีจะต้องเป็นผู้ที่ฟังมาก อ่านมาก มีความรู้ และประสบการณ์กว้างขวาง พร้อมทั้งยังสามารถเลือกใช้ถ้อยคำ สำนวนมาเรียบเรียงเป็นภาษาเขียนได้ถูกต้องและสละสลวย ทักษะการเขียนจะเกิดมีในบุคคลใด ๆ ได้ บุคคลนั้นจะต้องใช้เวลาในการฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอ (สนิท สัตโยภาส 2545: 142) และต้องคำนึงถึงผู้อ่านว่ามีพื้นฐานความรู้ ความคิดเป็นอย่างไร ควรเขียนอย่างไร จึงจะเกิดผลตามความประสงค์ ต่อจากนั้นจึงกำหนดรูปแบบ วิธีการเขียน การใช้ภาษา และเนื้อหาที่เหมาะสมกับผู้อ่าน การเขียนจึงจะประสบความสำเร็จตามความตั้งใจ (ปริยา หิรัญประดิษฐ์ 2535: 68)

ฉะนั้นการสอนการเขียนจึงไม่ควรสอนนักเรียนให้ใช้ภาษาเขียนให้ถูกต้องเท่านั้น แต่ยังต้องสามารถเขียนให้ผู้อื่นอ่านได้เข้าใจ สามารถถ่ายทอดความคิด ความรู้สึกออกมาเป็นภาษาเขียนได้อย่างสละสลวยตรงตามความคิดที่ต้องการสื่อสาร ก่อให้เกิดผลดีต่อการดำเนินชีวิต เนื่องจากสามารถสื่อสารกับผู้อื่นได้ตามวัตถุประสงค์ แม้ว่าการเขียนจะมีประเภทต่าง ๆ อย่างหลากหลาย แต่การเขียนก็สะท้อนความรู้ ความคิด ทักษะของผู้เขียนได้เป็นอย่างดีนั่นคือ ความเรียง ดังที่ ประภาศรี สีหอำไพ (2531: 36) กล่าวว่า “ความเรียงเป็นการเสนอความคิดอย่างเป็นระบบมีความกระชับแสดงความคิดที่ชัดเจน” ซึ่งสอดคล้องกับความคิดของ สนิท สัตโยภาส (2538: 12) ที่ว่า “ความเรียงเป็นการถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความเข้าใจออกมาเป็นลายลักษณ์อักษรเป็นเรื่องเป็นราว”

งานเขียนที่แสดงความคิด และทัศนคติของผู้เขียนได้ดีได้แก่ งานเขียนประเภทความเรียง ความเรียงหมายถึง การเขียนที่มุ่งเน้นการถ่ายทอดความรู้สึนึกคิด ตลอดจนความรู้ต่าง ๆ ที่เรียบเรียงเป็นประโยคโดยใช้ถ้อยคำที่ถูกต้องสละสลวย เพื่ออธิบายและสื่อสารให้ผู้อื่นได้ตรงตามต้องการ ดังที่ สายทิพย์ นุกูลกิจ (2539 : 126) ให้ความหมายของความเรียงว่า เป็นงานเขียนที่สื่อความคิดของผู้เขียนเป็นสำคัญ โดยให้คุณค่าแก่คิดเชิงปรัชญา เกี่ยวกับโลกและชีวิต ซึ่งผู้เขียนอาจเขียนอย่างตรงไปตรงมา โดยนับภาพที่ผู้เขียนพบเห็น หรือนำเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันมากล่าวซึ่งเรื่องที่เขียนอาจไม่ใช่เรื่องสำคัญ ในการเขียนอาจใช้ความรู้ทางวรรณศิลป์ มาช่วยให้งานเขียนมีความน่าสนใจยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับความคิดของ ธัญญะลักษณ์ ปัสนานนท์ (2540 : 20) กล่าวว่า ความเรียงมี 2 ชนิด คือ ความเรียงที่เป็นแบบแผน ต้องเขียนตามรูปแบบเฉพาะของงานเขียนนั้น เช่น การเขียนรายงาน เขียนจดหมาย อีกชนิดหนึ่ง คือ ความเรียงที่ไม่เป็นแบบแผน การเขียนลักษณะนี้ไม่จำเป็นต้องอาศัยแบบแผน กฎเกณฑ์ มุ่งให้ผู้อ่านสนใจและเพลิดเพลินมากกว่า

การเขียนความเรียงมีความสำคัญต่อการฝึกทักษะการเขียน และเกิดประโยชน์ต่อผู้เรียน แต่ปัญหาที่พบเสมอ ประการแรก คือ นักเรียนเขียนเรื่องหรือเขียนความเรียงไม่เป็นและเขียนไม่ค่อยได้ ไม่รู้จะเขียนอะไร เพราะขาดความมั่นใจไม่ค่อยมีความรู้ความเข้าใจดีนัก เมื่อเขียนไม่ได้ก็จะเบื่อ ไม่อยากเรียนวิชานี้ และทำให้ผู้เรียนไม่เห็นความสำคัญและประโยชน์ที่จะนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ประการที่สอง ปัญหาจากครูผู้สอนขาดประสบการณ์ในการสอนทักษะการเขียน ส่วนมากจะเป็นการสอนให้นักเรียนเขียนเลียนแบบจากเรื่องครูเล่าหรือไม่ก็ตั้งชื่อเรื่องแล้วให้นักเรียนเขียนเอง โดยไม่มีการแนะนำอะไร และครูผู้สอนขาดนวัตกรรม ถ้าครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยใช้วิธีสอนที่ซ้ำซาก เน้นเนื้อหาเป็นสำคัญก็จะยิ่งทำให้การเรียนการสอนทักษะการเขียนนั้นล้มเหลว ครูภาษาไทยที่ประสบความสำเร็จจะต้องเป็นผู้ออกแบบนวัตกรรมที่ดี ให้มีความสอดคล้องกลมกลืนกับความสนใจ ความต้องการของเด็กและหลักสูตร มีเทคนิควิธีการที่จะจูงใจให้เด็กใช้ความคิดอย่างกว้างขวาง เด็กได้สร้างความรู้ด้วยตนเอง กิจกรรมการเรียนรู้ท้าทายความสามารถตลอดเวลา ในส่วนนี้ครูจะต้องมีวิสัยทัศน์กว้างไกล ทันโลกทันเหตุการณ์ที่จะนำมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสม นอกจากนี้ครูจะต้องเป็นคนมีความคิดสร้างสรรค์ และมีบุคลิกที่เป็นกัลยาณมิตรต่อผู้เรียนอยู่เสมอ ปัญหาประการที่สาม คือ ปัญหาด้านกิจกรรมการเรียนรู้ที่ไม่เอื้อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้แบบช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ในทางตรงข้ามมักเกิดพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ คือ เด็กแข่งขันกัน เด็กเก่งกับเด็กอ่อนถูกแยกออกจากกันโดยปริยาย คนเก่งก็ยังกระตือรือร้น แข่งขันกัน และเห็นแก่ตัว เด็กอ่อนก็ยังท้อแท้ หมดกำลังใจ ผลการเรียนรู้ก็ยิ่งตกต่ำ (อภิวรรณ วีระสมิทธิ์ 2550 : 11)

จากรายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนแก้วอินทร์สุธาอุทิศ อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี ปีการศึกษา 2555 และ 2556 ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยพบว่ามีค่าเฉลี่ยเพียงร้อยละ 75.50 และ 77.11 ตามลำดับซึ่งพบว่าทักษะที่ได้คะแนนต่ำที่สุดคือทักษะการเขียนคือร้อยละ 64.50 และ 67.00 ตามลำดับ (โรงเรียนแก้วอินทร์สุธาอุทิศ, สมุดบันทึกคะแนนวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2555-2556) และจากการรายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 (Las) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2555 และ 2556 ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของโรงเรียนแก้วอินทร์สุธาอุทิศ มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 46.20 และ 48.44 ตามลำดับ โดยเฉพาะมาตรฐาน ท 2.1 จะเป็นมาตรฐานที่นักเรียนทำคะแนนเฉลี่ยน้อยกว่ามาตรฐานอื่นๆ คือ 40.11 และ 41.52 เท่านั้น (www.niets.or.th) ผลการทดสอบอยู่ในระดับไม่น่าพอใจ เห็นได้ว่า มาตรฐาน ท 2.1 จะเป็นมาตรฐานที่นักเรียนทำคะแนนเฉลี่ยน้อยกว่ามาตรฐานอื่นๆ และปัญหาที่พบในนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนแก้วอินทร์สุธาอุทิศ คือนักเรียนมีทักษะในการเขียนค่อนข้างน้อย นักเรียนจะเขียนได้ตามรูปแบบที่กำหนดให้ ส่วนเรื่องราวสั้นๆ ยังไม่สามารถใช้ถ้อยคำ สำนวนที่จะพรรณนาเป็นเรื่องราวได้ ยังไม่เข้าใจเทคนิควิธีการเขียน อาจเนื่องมาจากขาดการฝึกคิดหรือขาดสื่อ กิจกรรมที่จะกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการคิดและจินตนาการ ปัญหานี้มีความจำเป็นอย่างมากที่ต้องได้รับการแก้ไขและส่งเสริม ให้นักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาซึ่งเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ในระดับชั้นอื่นๆต่อไป

ในการจัดการเรียนรู้ครูต้องหมั่นศึกษาเทคนิค วิธีการใหม่ ๆ มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้เร้าให้นักเรียนเกิดการคิดและจินตนาการเพื่อที่จะได้ถ่ายทอดออกมาเป็นงานเขียนความเรียงร้อยละ 100 ได้ เทคนิคการใช้ผังกราฟิก (graphic organizers) เป็นแผนผังทางความคิด ซึ่งประกอบไปด้วยความคิดหรือข้อมูลสำคัญ ๆ

ที่เชื่อมโยงกันอยู่ในรูปแบบต่างๆ ซึ่งทำให้เห็นโครงสร้างของความรู้หรือเนื้อหาสาระนั้น ๆ การใช้ผังกราฟิกเป็นเทคนิคที่ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในการเรียนรู้เนื้อหาสาระต่าง ๆ จำนวนมาก เพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหาสาระนั้นได้ง่ายขึ้น เร็วขึ้นและจดจำได้นาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากเนื้อหาสาระหรือข้อมูลต่างๆ ที่ผู้เรียนประมวลมานั้นอยู่ในลักษณะกระจัดกระจาย ผังกราฟิกเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้เรียนจัดข้อมูลเหล่านั้นให้เป็นระเบียบอยู่ในรูปที่อธิบายให้เข้าใจและจดจำได้ง่าย ผังกราฟิกยังเป็นเครื่องมือทางการคิดได้ดี เนื่องจากการสร้างความคิดซึ่งมีลักษณะเป็นนามธรรมอยู่ในสมอง จำเป็นต้องมีการแสดงออกมาให้เห็นเป็นรูปธรรม ผังกราฟิกเป็นรูปแบบของการแสดงออกของความคิดที่สามารถมองเห็นและอธิบายได้อย่างเป็นระบบชัดเจนและอย่างประหยัดเวลาด้วย (ทิตนา แคมมณี 2555 : 388) เทคนิคการสอนเป็นสิ่งจำเป็นที่ช่วยให้การสอนมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

ความสัมพันธ์ของการคิดและการเขียนเป็นกระบวนการที่เอื้อต่อกัน กล่าวคือการเขียนกระตุ้นให้เกิดการคิดและการคิดทำให้เกิดการเขียนเช่นกัน เพราะในการเขียนผู้เขียนต้องใช้ความคิดในการวิเคราะห์จินตนาการ พิจารณาใคร่ครวญและคิดอย่างมีระบบ เพื่อกลั่นกรองถ้อยคำหรือข้อความให้ออกมาเป็นภาษาเขียนแล้วจึงถ่ายทอดความคิดต่างๆ เหล่านั้นออกมาเป็นงาน การฝึกฝนการใช้ความคิด ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า วิธีเรียนแบบหนึ่งที่สามารถฝึกฝนกระบวนการคิด เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนได้ดี คือ วิธีการแผนที่ความคิด (Mind Mapping) ดังที่ ธัญญา ผลอนันต์ (2544 : 43) กล่าวว่า แผนที่ความคิด (Mind Mapping) เป็นเครื่องมือสำหรับรวบรวมข้อมูลจำนวนมากลงในกระดาษหน้าเดียว โดยการคิดคำสำคัญ (Keyword) แล้วแตกกิ่งก้านสาขาองค์ประกอบย่อยของคำสำคัญนั้นเชื่อมโยงต่อกันไปจากจุดศูนย์กลางตามจินตนาการของความคิดที่ไหลออกมา ทำให้ผู้วาดแผนที่ความคิด (Mind Mapping) มองเห็นความสัมพันธ์ภาพรวมระหว่างความคิดของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ ซินทราและคณะ (Sinatra et al 1986:4, อ้างถึงใน สุพิศ กลิ่นบุปผา 2545: 8) ที่ว่า “แผนที่ความคิดเป็นแผนภูมิที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความคิดหลักและความคิดย่อย ๆ ของงานเขียน ประกอบไปด้วยปมซึ่งสามารถเขียนเป็นวงกลม สี่เหลี่ยมผืนผ้าหรือสี่เหลี่ยมจัตุรัส ภายในมีคำหรือวลีที่เป็นตัวชี้แนะและใช้เส้นตรงหรือลูกศรแสดงความสัมพันธ์ระหว่างปมต่างๆ” “แผนที่ความคิดช่วยให้ประหยัดเวลาในการเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดกลุ่ม เนื้อหา การปรับปรุง การระลึก การสร้างสมความคิดสร้างสรรค์ มีคุณค่าอย่างยิ่งสำหรับ การไตร่ตรองและการเรียนรู้ แผนที่ความคิดใช้ได้กับผู้เรียนทุกระดับอายุและทุกวิชา”

นอกจากนี้ สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์ (2542 : 1) กล่าวถึง แผนที่ความคิด (Mind Mapping) ว่า“แผนที่ความคิดช่วยให้ประหยัดเวลาในการเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดกลุ่ม เนื้อหา การปรับปรุง การระลึก การสร้างสมความคิดสร้างสรรค์ มีคุณค่าอย่างยิ่งสำหรับ การไตร่ตรอง และการเรียนรู้ แผนที่ความคิดใช้ได้กับผู้เรียนทุกระดับอายุและทุกวิชา”

ส่วนภาพการ์ตูนที่ผู้วิจัยเลือกใช้ เป็นสื่ออีกประเภทหนึ่งที่มีผู้นิยมใช้กระตุ้นความคิดและการเขียนเชิงสร้างสรรค์กันอย่างแพร่หลาย ภาพการ์ตูนเป็นสิ่งเร้าที่ดึงดูดความสนใจของผู้เรียนและฝึกให้นักเรียนได้ใช้สมองในการคิด เพราะเด็กจะต้องคิดจึงจะเข้าใจความหมายของภาพการ์ตูนที่เห็น นอกจากนี้ภาพการ์ตูนยังช่วยในการสอนนักเรียนเป็นรายบุคคลได้ด้วย (ชม ภูมิภาค 2526 , อ้างถึงใน บงกช สำราญ 2541 : 5) โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาพการ์ตูนเป็นสื่อที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาชอบและให้ความสนใจมาก นอกจากนั้นภาพยังทำให้เกิดความ



สนุกสนานเพลิดเพลินทำให้ไม่รู้สึกเบื่อหน่ายหรือรู้สีกว่ากำลังเรียนไม่ว่าเรื่องนั้นจะยากหรือง่าย นักเรียนชอบทั้งภาพวาดสี ภาพลายเส้น ภาพถ่าย แต่ภาพเหล่านี้ต้องเป็นภาพที่มีชีวิตชีวา (ณรงค์ ทองปาน 2526:81)

จากหลักการและเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาทักษะการเขียนความเรียงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้แผนที่ความคิดร่วมกับภาพการ์ตูนของโรงเรียน แก้วอินทร์สุธาอุทิศ อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี เพื่อสร้างพื้นฐานการเขียนที่ดี อันจะส่งผลให้นักเรียนมีทักษะการเขียนได้ดียิ่งขึ้นในระดับสูงต่อไป

### วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการเขียนความเรียงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนที่ความคิดร่วมกับภาพการ์ตูน
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนที่ความคิดร่วมกับภาพการ์ตูน

### สมมติฐานการวิจัย

ทักษะการเขียนความเรียงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้แผนที่ความคิดร่วมกับภาพการ์ตูนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

### ขอบเขตการวิจัย

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยจึงกำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

### ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนแก้วอินทร์สุธาอุทิศ อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 3 ห้องเรียน มีนักเรียนรวม 127 คนโดยการจัดห้องเรียนเป็นแบบคละความสามารถ และมีความรู้พื้นฐานวิชาภาษาไทยไม่แตกต่างกัน

### กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/2 โรงเรียนแก้วอินทร์สุธาอุทิศ อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 45 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม ด้วยวิธีการจับสลาก

## ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น (Independent Variables) ได้แก่ การจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนที่ความคิดร่วมกับภาพการ์ตูน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

3.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่

3.2.1 ทักษะการเขียนความเรียงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

3.2.2 ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนที่ความคิดร่วมกับภาพการ์ตูน

## เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สาระการเรียนรู้ที่ 2 การเขียน มาตรฐาน ท 2.1 วั 9 ตัวชี้วัด ในจำนวนนี้ ผู้วิจัยได้เลือกตัวชี้วัดมาใช้เป็นขอบเขตในการกำหนดเนื้อหาของการวิจัยนี้ จำนวน 2 ตัวชี้วัด คือ ตัวชี้วัดที่ 6 และ 8 ซึ่งได้แก่ การเขียนแสดงความคิดเห็น การเขียนเรื่องตามจินตนาการ จำนวน 6 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง

## ระยะเวลา

ระยะเวลาในการทดลองผู้วิจัยทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 โดยกำหนดระยะเวลาในการทดลอง 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 ชั่วโมง รวมระยะเวลาทั้งสิ้น 12 ชั่วโมง

## วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองตามแบบแผนการวิจัยขั้นพื้นฐาน (Pre - Experimental Design) แบบหนึ่งกลุ่มสอบก่อนสอบหลัง One Group Pretest Posttest Design (มาเรียม นิลพันธุ์ 2547 : 144) ดังนี้

|                |   |                |
|----------------|---|----------------|
| T <sub>1</sub> | X | T <sub>2</sub> |
|----------------|---|----------------|

แผนภูมิที่ 3 แสดงแบบแผนการทดลองแบบการทดลองขั้นพื้นฐาน

|       |                |     |                                                                               |
|-------|----------------|-----|-------------------------------------------------------------------------------|
| เมื่อ | T <sub>1</sub> | แทน | การทดสอบก่อนเรียน (Pretest)                                                   |
|       | X              | แทน | การสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้วิธีการ<br>แผนที่ความคิดร่วมกับภาพการ์ตูน |
|       | T <sub>2</sub> | แทน | การทดสอบหลังเรียน (Posttest)                                                  |



### เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาทักษะการเขียนความเรียง
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เรื่องการเขียนความเรียง
3. แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ทักษะการเขียนความเรียงโดยใช้แผนที่ความคิดร่วมกับภาพการ์ตูน

### การรวบรวมข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ มีการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามขั้นตอนดังนี้

1. เลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สุ่มตัวอย่างห้องเรียนอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยจับสลากเป็นกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/2 จำนวน 45 คน ที่จัดการเรียนรู้ทักษะการเขียนความเรียงโดยใช้แผนที่ความคิดร่วมกับภาพการ์ตูน
2. ทดสอบก่อนเรียน (Pretest) กับกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทักษะการเขียนความเรียงของนักเรียนหลังการเรียน
3. ทดลองการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาทักษะการเขียนความเรียงโดยใช้แผนที่ความคิดร่วมกับภาพการ์ตูน จำนวน 6 แผนละ 2 ชั่วโมง รวมเวลาสอนทั้งหมด 12 ชั่วโมง ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 โดยผู้วิจัยเป็นผู้สอนเอง
4. ทดสอบหลังเรียน (posttest) เรื่องทักษะการเขียนความเรียง โดยนำแบบทดสอบชุดเดียวกันกับแบบทดสอบก่อนเรียน
5. รวบรวมคะแนนที่ได้ไปหาค่าทางสถิติ โดยรวบรวมคะแนนจากการทำแบบทดสอบก่อนเรียนเปรียบเทียบกับหลังเรียนเพื่อหาคะแนนที่เพิ่มขึ้นของคะแนนความสามารถด้านทักษะการเขียนความเรียงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนที่ความคิดร่วมกับภาพการ์ตูน
6. นักเรียนทำแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ทักษะการเขียนความเรียงโดยใช้แผนที่ความคิดร่วมกับภาพการ์ตูน และรวบรวมคะแนนที่ได้ไปหาค่าทางสถิติ

### สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาการเขียนความเรียง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้แผนที่ความคิดร่วมกับภาพการ์ตูน สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ทักษะการเขียนความเรียงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้แผนที่ความคิดร่วมกับภาพการ์ตูน หลังการเรียนรู้นี้สูงกว่าก่อนการเรียนรู้อาศัยแผนที่ความคิดร่วมกับภาพการ์ตูน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้

2. ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนที่ความคิดร่วมกับภาพการ์ตูนพบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ซึ่งแต่ละด้านพบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากในทุกด้าน คือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านบรรยากาศการจัดการเรียนรู้ และด้านประโยชน์ที่ได้รับตามลำดับ

### อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะการเขียนความเรียงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้แผนที่ความคิดร่วมกับภาพการ์ตูน ผู้วิจัยสามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. จากการวิจัย พบว่าทักษะการเขียนความเรียงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้แผนที่ความคิดร่วมกับภาพการ์ตูน ก่อนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งยอมรับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ วิธีการของแผนที่ความคิดร่วมกับภาพการ์ตูนช่วยให้นักเรียนได้ฝึกคิดอย่างเป็นระบบโดยเริ่มจากชื่อเรื่องหรือคำสำคัญ จากนั้นจึงหาใจความสำคัญและใจความรอง ให้นักเรียนฝึกเขียนจากคำสำคัญแล้วแตกเป็นประเด็นย่อย ฝึกให้นักเรียนเรียงลำดับประเด็นหัวข้อย่อยแล้วนำมาเขียนเรียบเรียง ดังที่ ทิศนา ขัมมณี (2555:389) กล่าวว่า ผังความคิด (A Mind Map) เป็นผังที่แสดงความสัมพันธ์หรือความคิดต่าง ๆ ให้เห็นเป็นโครงสร้างในภาพรวม โดยใช้ เส้น คำ ระยะห่างจากจุดศูนย์กลาง สี เครื่องหมาย รูปทรงเรขาคณิต และภาพแสดงความหมายและความเชื่อมโยงของความคิดหรือสาระนั้น ๆ โดยเขียนความคิดรวบยอดหลักไว้ตรงกลาง แล้วแตกสาขาออกไปเป็นความคิดรวบย่อย ๆ เขียนคำที่เป็นตัวแทนความหมายของความคิดนั้น ๆ ลงไป และใช้รูปทรงเรขาคณิต แสดงระดับของคำ ลากเส้นเชื่อมโยงความคิดต่าง ๆ เส้นที่อาจเป็นเส้นตรง เส้นโค้ง หรืออาจใช้ลูกศร แสดงความเชื่อมโยงของความคิดต่าง ๆ ใช้สัญลักษณ์ต่าง ๆ เป็นตัวแทนความหมายของความคิดและความรู้สึกต่าง ๆ

การจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนที่ความคิด (Mind Mapping) ในการพัฒนาทักษะการเขียนความเรียงจึงทำให้งานเขียนเรียงลำดับเนื้อหาอย่างเป็นระบบและมีเนื้อหาสมบูรณ์ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสุพิศ กลิ่นบุปผา (2545 : 62) ได้ศึกษาเรื่องความสามารถของการเขียนความเรียงภาษาไทยที่ใช้วิธีการแผนที่ความคิดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย 2 จังหวัดนครปฐม ผลของการวิจัยพบว่า การเขียนความเรียงหลังจากเรียนโดยใช้แผนที่ความคิดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งในภาพรวมและแยกตามองค์ประกอบการเขียนความเรียงภาษาไทยทุกองค์ประกอบ ยกเว้นองค์ประกอบด้านกลไกทางภาษา และความสามารถทางการเขียนความเรียงที่สูงขึ้นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนด้วยวิธีแผนที่ความคิดมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความสามารถทางการเขียนความเรียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนด้วยวิธีแผนที่ความคิด ระหว่างนักเรียนชายกับนักเรียนหญิงมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และรูปแบบปฏิสัมพันธ์ของความสามารถพื้นฐานนักเรียนจึงมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นอกจากนี้ภาพการ์ตูนยังเป็นสื่อและสิ่งเร้าที่ดึงดูดความสนใจของผู้เรียนและฝึกให้นักเรียนได้ใช้สมองในการคิด และจินตนาการ ภาพการ์ตูนสร้างขึ้นจากความคิด จินตนาการและภาษาในภาพการ์ตูนก็ไม่จำเป็นต้องสื่อโดยตัวหนังสือ ผู้เรียนก็สามารถเข้าใจได้ นักเรียนได้ฝึกทักษะการเขียนความเรียงจากภาพการ์ตูนช่วยให้การเขียนมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของพิณเพชร บุณณภิญโญ (2545 : 83) ได้ศึกษาเรื่องการเปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกภาพถ่ายและแบบฝึกภาพการ์ตูน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกภาพถ่าย แบบฝึกการ์ตูน และไม่ใช่แบบฝึกมีความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และพบว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกภาพถ่ายและภาพการ์ตูนมีความสามารถในการเขียนสร้างสรรค์สูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยไม่ใช้แบบฝึก

2. ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนที่ความคิดร่วมกับภาพการ์ตูน โดยภาพรวมนักเรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนที่ความคิดร่วมกับภาพการ์ตูน อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่านักเรียนเห็นด้วยมากที่สุดกับด้านการจัดการเรียนรู้ นักเรียนเห็นว่าการจัดการเรียนรู้เป็นลำดับขั้นตอนทำให้เข้าใจเรื่องที่เรียนได้ง่าย ได้ทำกิจกรรมหลากหลาย มีสื่อประกอบการเรียนรู้ และทำงานเสร็จตามเวลาที่กำหนดไว้ รองลงมาคือความคิดเห็นของนักเรียนด้านบรรยากาศในการเรียนรู้ในระดับมากที่สุด โดยนักเรียนมีความคิดเห็นว่าได้ใช้ความคิดทุกครั้งที่ในการทำกิจกรรมการเรียนรู้และทำใบงาน รู้สึกสนุก มีความสุข มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน กล้าแสดงความคิดเห็นโดยใช้เหตุผลประกอบมากขึ้น การทำกิจกรรมทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้น ลำดับสุดท้ายคือความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อด้านประโยชน์ที่ได้รับ นักเรียนมีความคิดเห็นว่าเป็นประโยชน์ต่อจินตนาการและมีความคิดสร้างสรรค์ ทำให้เขียนความเรียงได้ดีขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการนำเทคนิคการใช้แผนที่ความคิดร่วมกับภาพการ์ตูนมาใช้สอนทักษะการเขียนความเรียง ซึ่งการนำแผนที่ความคิดไปใช้ในการอธิบาย เล่าเรื่อง เป็นการฝึกคิดวิเคราะห์และการสังเคราะห์ข้อมูล ช่วยให้เกิดการพิจารณาองค์ประกอบต่าง ๆ ของเรื่องได้ครบถ้วน และจัดระบบ จัดลำดับความต่อเนื่องได้เป็นอย่างดี ดังที่ บูซาน (Buzan 1997 : 283) ได้เสนอว่าแผนที่ความคิดนั้นสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในงานต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุพิศ กลิ่นบุปผา (2545 : 62) ที่พบว่า เมื่อเรียนโดยใช้วิธีการแผนที่ความคิดในการเขียนความเรียงทำให้คะแนนเฉลี่ยของความสามารถทางการเขียนความเรียงภาษาไทยสูงขึ้น

### ข้อเสนอแนะ

#### ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้

จากการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่เห็นว่าน่าจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้และการศึกษาในครั้งต่อไป ซึ่งประกอบด้วย ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้ และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

### ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

1. จากผลการวิจัย พบว่า การพัฒนาทักษะการเขียนความเรียงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้แผนที่ความคิดร่วมกับภาพการ์ตูนก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกัน โดยคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนนั้น แสดงว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนที่ความคิดร่วมกับภาพการ์ตูนเป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้นครูควรนำวิธีการจัดการเรียนรู้นี้ไปใช้เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนความเรียงของนักเรียน

2. จากผลการวิจัย พบว่า ในการฝึกทักษะการเขียนความเรียงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้แผนที่ความคิดร่วมกับภาพการ์ตูน ครูจะต้องส่งเสริมให้นักเรียนได้มีการฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความชำนาญ ให้นักเรียนได้ฝึกเขียนจากสิ่งที่เป็นรูปธรรมก่อนเขียนในสิ่งที่เป็นนามธรรม เพื่อไม่ให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย ควรให้นักเรียนเขียนในสิ่งใกล้ตัวหรือมีความอิสระในการกำหนดเรื่องที่จะเขียนจะช่วยให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีและสนุกสนานในการเขียน

### ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนประเภทอื่น เช่น การเขียนบันทึก การเขียนสรุปความ การเขียนย่อความ การเขียนเรียงความสำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในระดับชั้นต่าง ๆ

2. ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนความเรียงโดยใช้วิธีที่หลากหลาย เช่น การใช้วิธีสอนแบบ Story Line และวิธีสอนแบบ Constructivism เป็นต้น

### เอกสารอ้างอิง

#### ภาษาไทย

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.กองวิจัยทางการศึกษา. (2545) การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ตามหลักสูตร

การศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2551) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.

กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

ชม ภูมิภาค. (2526). เทคนิคการเขียนข้อสอบ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ. (2524). การเขียน 2. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.

ณรงค์ ทองปาน.(2526). การสร้างหนังสือสำหรับเด็ก. พิมพ์ครั้งที่ 2.กรุงเทพฯ: ภาคพัฒนาตำราและเอกสาร

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู.

ดวงใจ ไทยอุบล. (2552). ทักษะการเขียนภาษาไทย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทิตินา แหมมณี. (2555). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ.

พิมพ์ครั้งที่ 15.กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ธัญญลักษณ์ ปัสนานนท์. (2540). “ความสามารถในการเปรียบเทียบในการอ่านและเขียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับแบบพัฒนาความคิดสร้างสรรค์.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการศึกษาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ธัญญา ผลอนันต์.(2544). **ใช้หัวคิด**.พิมพ์ครั้งที่ 3 . กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ขวัญข้าว.
- บงกช สำราญ. (2541) “ผลของรูปภาพสองแบบต่อการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2.” วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ประกาศรี สีอำไพ.(2531).**การเขียนแบบสร้างสรรค์**. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- ประดับ จันทร์สุขศรี. (2551). **คู่มือการเรียนการสอนภาษาไทย คิดและเขียนเชิงสร้างสรรค์: เรียงความย่อความ และสรุปความ**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ สกสค. ลาดพร้าว.
- ปรียา หิรัญประดิษฐ์. (2532).**การใช้ภาษาไทยในวงราชการ**.พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พรินติ้งเฮ้า.
- พิณเพชร บุรณภิญโญ. (2545). “การเปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกภาพถ่าย และแบบฝึกภาพการ์ตูน.”วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- มาเรียม นิลพันธุ์.(2555). **วิธีวิจัยทางการศึกษา**. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สนธิ สัตโยภาส. (2538). **พฤติกรรมการสอนภาษาไทยในระดับมัธยมศึกษา**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.
- สนธิ สัตโยภาส. (2545). **ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารและการสืบค้น**. กรุงเทพฯ: บริษัท 21 เซ็นจูรี จำกัด.
- สมศักดิ์ สันธะระเวทย์.1 (มกราคม 2542 ): 30-31,51 “ยุทธศาสตร์การสอน”วารสารวิชาการ 2.
- สายทิพย์ นุกูลกิจ. (2539). **วรรณกรรมไทยปัจจุบัน**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- สุพิศ กลิ่นบุปผา. (2545). “การศึกษาความสามารถของการเขียนความเรียงภาษาไทยที่ใช้แผนที่ความคิด (Mind Mapping) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 : กรณีศึกษาโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย 2 หลวงพ่อเงินอนุสรณ์ จังหวัดนครปฐม .” วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาการศึกษาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อภิวรรณ วีระสมิทธิ์.2550.รายงานการศึกษาทักษะและเจตคติต่อการเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กิจกรรมกลุ่มในการสร้างหนังสือสร้างสรรค์. กรุงเทพฯ: บริษัทเป็นภาษาและศิลปะจำกัด.

### ภาษาต่างประเทศ

Buzan , Tony. (1997). **The mind map book: Radiant**. London: BBC Book,

Gelb, Michael J. (1995). **Thinking for change**. London: Aurum Press.

Hurlock, Elizabeth Bergner.(1955). **Adolescent Development**. New York: McGraw-Hill Book Company.

Rebecca, M. Valletta, and Disick, Renee S. (1972). **Modern Language Performance Objectives and Individualization: A Handbook**. New York: Harcourt Brace Jovanovich, Inc.

Wittich, W.A., and Schuler, C.F. (1950). **A Audio-Visual Material**. New York: American Book Company.

Wycoff, Joyce. **Mindmapping: Your personal guide to exploring creativity and Problem – solving**. New York: Berkley Books, 1991.